

Klimat- och näringslivsdepartementet
Kn.remissvar@regeringskansliet.se
Agnes.nordwall@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande om promemorian Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU- förordningen om kritiska råmaterial och EU- förordningen om nettonollindustri

Er beteckning: KN2025/02439

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västerbotten (Länsstyrelsen) ser positivt på att kompletterande bestämmelser huvudsakligen samlas i en ny lag och en ny förordning. Länsstyrelsen välkomnar också den föreslagna samverkansskyldigheten mellan de sex kontaktpunktslänsstyrelserna och bedömer att den är viktig för att uppnå en enhetlig tillämpning av uppdraget.

Länsstyrelsen anser dock att promemorian inte fullt ut fångar ett övergripande syftet med EU-förordningarna om kritiska råmaterial och nettonollindustri, nämligen att genom kontaktpunktens vägledning och stöd förenkla och samordna tillståndprocesser för projektägare. Länsstyrelsen i Västerbotten har redan idag erfarenhet från arbete enligt förordningarna och menar att det är mycket viktigt att kontaktpunktens roll inte enbart blir en brevlådefunktion. Vi ser ett stort värde av och får positiv feedback över det stöd vi som kontaktpunkt kan ge.

Promemorian behöver därmed förtydligas och i vissa delar kompletteras. Sammanfattningsvis gäller det särskilt följande:

- Kontaktpunkten bör i högre grad utformas med fokus på vägledning, samordning och stöd genom tillståndprocessen. Kontaktpunkten bör inte enbart utgöra en brevlådefunktion då detta riskerar att fördröja processen istället för att göra den smidigare.

- Det bör förtydligas att kontaktpunkten i ett tidigt skede kan göra en inledande bedömning om ett projekt omfattas av EU-förordningarna.
- Kontaktpunktens bekräftelse bör avgränsas till frågan om projektet eller ansökan omfattas av EU-förordningarna.
- Det behöver förtydligas vad som ska ingå i projektägarens begäran om yttrande av miljökonsekvensbedömningens omfattning och detaljeringsgrad.
- Det behöver förtydligas hur skall-kravet enligt CRMA om att projektägare av ett utpekad strategiskt projekt ska begära yttrande över MKBns omfattning och detaljeringsgrad inom 30 dagar från utpekande förhåller sig till verksamheter som kräver flera tillstånd där avgränsningssamråd och miljökonsekvensbeskrivningar är nödvändig.

5.1 En ny lag och förordning

Länsstyrelsen tillstyrker att kompletterande bestämmelser huvudsakligen regleras i en ny lag och en ny förordning.

Länsstyrelsen välkomnar också att kontaktpunktsuppdraget koncentreras till sex länsstyrelser och att dessa ska samverka med varandra.

Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att kontaktpunktsuppdraget ligger kvar på Länsstyrelsen även efter bildandet av en ny miljöprövningsmyndighet. Länsstyrelsen har hög kompetens inom flera tillståndprocesser och har ansvar inom flera av de processer som berörs. Länsstyrelsen har ett brett och sektorsövergripande uppdrag och har hög kompetens inom de tillståndprocesser som berörs av kontaktpunktsuppdraget. Länsstyrelsen anser vidare att den regionala förankring som Länsstyrelsen besitter är nödvändig för att utföra kontaktpunktsuppdraget ändamålsenligt.

Länsstyrelsen anser att de olika tidsfristerna som avses ska framgå i den nya lagen och förordningen om kontaktpunkter. Detta underlättar vid läsning och missförstånd undviks. Dessutom är ett av syftena med EU-förordningarna att skapa förutsägbarhet avseende hur lång tid det tar att få ett tillstånd.

6.2 Kontaktpunkten ska underlätta och samordna tillståndsprocessen

Länsstyrelsen anser att promemorian borde fokusera ytterligare på kontaktpunktens underlättande och vägledande funktion.

Länsstyrelsens bedömning är att en central del av syftet med kontaktpunktsfunktionen enligt EU-förordningarna om kritiska råmaterial och nettonollindustri (EU-förordningarna) är att generera ett mervärde för projektägare genom att underlätta och vägleda i tillståndsprocesser. Detta innefattar tidig dialog med projektägare där kontaktpunkten kan hjälpa projektägaren att förstå tillståndsprocessen, identifiera relevanta tillståndsförfaranden och samordna kontakterna mellan berörda myndigheter. Länsstyrelsen bedömer att kontaktpunktens vägledande funktion är särskilt värdefull i perioden mellan samråd och ansökan, då projektägaren tar fram sitt underlag. Under detta skede arbetar projektägaren med att ta fram ansökan och kontaktpunkten kan då bidra genom att vägleda projektägaren till en väl genomarbetad ansökan.

Länsstyrelsen anser vidare att det bör utvecklas hur kontaktpunkten i ett tidigt skede kan göra en inledande bedömning av om ett projekt omfattas av EU-förordningarna. En sådan bedömning är enligt Länsstyrelsens mening en praktisk förutsättning för att kontaktpunkten ska kunna avgöra om projektet ska omfattas av det stöd som kontaktpunktsfunktionen är avsedd att ge. Detta behöver enligt Länsstyrelsens bedömning inte regleras som ett nytt formellt steg i lag eller förordning. Det kan i stället tydliggöras i förarbetena hur kontaktpunktsfunktionen behöver fungera i praktiken.

6.3 För att starta en tidsfrist ska projektägaren begära att kontaktpunkten bekräftar att ansökan är fullständig

Länsstyrelsen förespråkar att dialogen mellan kontaktpunkt och projektägare sker tidigt och löpande, snarare än att den koncentreras till en bedömning när ansökan lämnas in (se 6.2 ovan).

Enligt promemorians förslag kan kontaktpunkten begära kompletteringar gällande ansökans innehåll i förhållande till den kommande tillståndsprövningen innan den lämnar in ansökan till prövningsmyndigheten, samtidigt som prövningsmyndigheten senare gör en egen bedömning och kan begära ytterligare kompletteringar. Länsstyrelsen bedömer att detta medför en risk för

dubbla bedömningar, otydlig ansvarsfördelning och ett ökat antal kompletteringar för projektägaren. Sammantaget riskerar detta att förlänga handläggningstiderna och därmed motverka EU-förordningarnas syfte att förenkla och effektivisera tillståndsprocesserna.

Länsstyrelsen anser därför att kontaktpunktens bekräftelse bör avgränsas till att avse om projektet eller ansökan omfattas av EU-förordningarna. Kontaktpunktens bekräftelse bör inte omfatta någon parallell bedömning av ansökans innehåll i förhållande till den kommande tillståndsprövningen.

Länsstyrelsen bedömer att det åtminstone behövs en tydlig definition av begreppet fullständig. Denna definition behöver vara så tydlig att den går att applicera i alla de olika typer av tillståndsprocesser som kan bli aktuella för projekt som omfattas av förordningarna. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att fullständighetsbedömningen utformas på ett sätt som säkerställer att tillståndsprocessen effektiviseras och inte riskerar att fördröjas.

6.7 Kontaktpunktens uppgifter i fråga om miljökonsekvensbeskrivningen

Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas vad som ska ingå i projektägarens begäran om yttrande av miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Är begäran samma sak som ett samrådsunderlag, eller kan det vara en kort information om att man blivit ett strategiskt projekt? För att Länsstyrelsen ska kunna uttala sig om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad behöver det finnas ett samrådsunderlag enligt 6 kap 31 § miljöbalken. Genom att exempelvis fastställa att inlämnande av ett samrådsunderlag utgör denna begäran alternativt att en begäran ska inkludera ett samrådsunderlag så skapas en tydlig startpunkt för detta steg i processen.

Det behöver även förtydligas vad som gäller för projekt som kräver flera avgränsningssamråd kopplat till olika delar av processen så som utvinningsprojekt. Enligt CRMA är det ett skall-krav att projektägaren inkommer med en begäran om yttrande över miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad inom 30 dagar från utpekande som strategiskt projekt. Det är oklart om denna begäran ska inkludera alla avgränsningssamråd som behövs för projektet eller om ytterligare avgränsningssamråd ske

senare i processen. Om det ska vara möjligt att hålla avgränsningssamråd även senare i processen anser Länsstyrelsen att det här behövs en uttalad tidsgräns för när ett yttrande från berörd länsstyrelse ska lämnas till kontaktpunkten, förslagsvis 45 dagar även här.

6.8 Statistik över handläggningstider

Länsstyrelsen anser att de länsstyrelser som i rollen som kontaktpunkt ska sammanställa statistik från berörda prövningsmyndigheter och Domstolsverket behöver ha möjlighet att ställa krav på i vilken form statistiken ska lämnas. Detta är en förutsättning för att uppgiften ska kunna genomföras på ett effektivt sätt och utan att bli onödigt resurskrävande.

8.1 Tillståndprocessen enligt EU-förordningarna

Länsstyrelsen förstår resonemanget kring varför elnätsanslutningar och elnätskoncessioner inte ska ingå i "tillståndprocessen" enligt EU-förordningarna. Länsstyrelsen anser dock att även dessa delar är av mycket stor vikt för möjligheten att genomföra ett strategiskt projekt. Med den erfarenhet som Länsstyrelsen idag har kopplat till operativt arbete som kontaktpunkt ser vi ett behov av att kunna arbeta med och erbjuda stöd även i dessa processer. Allt för att uppnå EU-förordningarnas syfte. Länsstyrelsen vet av erfarenhet att processen med nätanslutning är något som kan ta mycket lång tid och att inte inkludera detta medför stora risker att strategiska projekt, som i övrigt är färdiga för uppstart, blir fördröjda.

9.1 Tidsfrister

I promemorian anges att de utpekade tidsfristerna ska gälla per tillstånd och inte som en gräns för när alla tillstånd ska vara klara. Kopplat till detta anser Länsstyrelsen att det bör regleras att kontaktpunkten får sätta kortare tidsfrister än de som är specificerade i EU-förordningarna. I promemorian lyfts att vi idag har processer med nationella, kortare tidsfrister än de som anges i förordningarna. Man gör också analysen att detta innebär att en projektägare har ett litet incitament föra att gå via kontaktpunkten i de ärendetyper som normalt sett har kortare handläggningstider. Om kontaktpunkten får möjlighet att sätta kortare, ärendespecifika tidsfrister skulle det skapa en trygghet i vilka tidsfrister som gäller samt för att möjliggöra för projektägare och kontaktpunkt att

samordna och planera den totala tidsplanen för tillståndsprocesserna för projektet.

Erfarenhet från arbete enligt förordningarna

Länsstyrelsen i Västerbotten är idag en av sex utpekade kontaktpunkter enligt CRMA och NZIA. Inom vårt geografiska område ligger alla de projekt som idag är utpekade som strategiska enligt CRMA samt ett antal projekt som är utpekade som strategiska enligt NZIA. Vi arbetar redan idag aktivt med förordningarna och har fått positiv feedback från såväl projektägare som andra myndigheter kopplat till vårt arbete där fokus har varit på att stötta, samordna och vägleda såväl projektägare som myndigheter i processen. Vi ser också att detta synsätt väl tillgodoser det behov som finns hos projektägarna för att åstadkomma smidiga och effektiva tillståndsprocesser.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med biträdande enhetschef Frida Sandén som föredragande.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå, eller ring vår växel 010-225 40 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasterbotten.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/personuppgifter